

AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO in NEVLADNE ORGANIZACIJE

2. 6. 2020

Vsakemu posamezniku pripadajo vse
človekove pravice. Zato moramo spoštovati
pravice **drug drugega**. Drugi morajo
spoštovati naše pravice, mi pa moramo
spoštovati pravice vseh drugih. Še več,
braniti moramo pravice drugih ljudi.

Francoski filozof **Voltaire** (izg. volter) je v
pismu prijatelju **Helvetiju** napisal naslednji
stavek: *»Morda se ne strinjam s tistim, kar
govorite, vendar bom do smrti zagovarjal
vašo pravico, da smete to povedati.«*

*Francoski filozof Voltaire je živel
v 18. stoletju. Branil je pravice
»navadnih«
državljanov in zahteval,
naj bodo ljudje različnih ver in
prepričanj med seboj strpni, ne pa
nasilni. Branil je človekovo osebno
svobodo in dostojanstvo.*

Kaj je hotel reči filozof? To lahko pojasnimo na naslednjem primeru: neka učenka ima na svoji majici veliko sliko filmske igralka. Njenemu sošolcu ta igralka ni všeč. Če sošolko drugi sošolci zaradi majice dražijo, bi sošolec moral reči tako kot Voltaire: *»Ni mi všeč igralka na tvoji majici, ampak branil bom tvojo pravico, da nosiš takšno majico, kakršno želiš.«*

Na primer: Vsak ima pravico, da **izrazi svoje mnenje**. Vendar je lahko mnenje, ki ga izraža oseba A, tako **žaljivo** za osebo B, da prizadene njeno **dostojanstvo**. In oseba B ima pravico do dostojanstva! Zato bi v tem primeru oseba A **kršila** človekovo pravico osebe B.

Človekove pravice torej same po sebi **ne rešijo** vseh težav. Niti sodišče niti varuh človekovih pravic v naši skupnosti ne moreta povsem zagotoviti vseh naših pravic. S človekovimi pravicami se moramo najprej vsi dobro **seznaniti**. Potem se moramo med seboj nenehno dogovarjati o tem, kako bomo v skupnosti poskrbeli za svoje pravice, ne da bi kršili pravice drugih.

-
- Svoje pravice bomo znali braniti le, če jih bomo tudi poznali. Iskanje podatkov, kritičnost in oblikovanje lastnega mnenja so znanja, ki vsakemu posamezniku pomagajo pridobiti znanje o človekovih pravicah.

- Da zaščitimo svoje pravice, moramo biti aktivni:
  - opazujemo delovanje držav in njihovih organov;
  - opozarjamo na dolžnosti varovanja pravic in smo pozorni na njihove kršitve;
  - smo vesplošno dejavni;
  - skrbimo za dobro celotne skupnosti.

Z uporom Rose Parks se je v ZDA začelo gibanje za državljanske pravice črnškega prebivalstva.

Primer Rose Parks in začetek gibanja za državljanske pravice črnškega prebivalstva v ZDA

Rosa Parks je bila temnopolta šivilja iz zvezne države Alabama v ZDA. Še v petdesetih letih 20. stoletja so na jugu ZDA veljali zakoni, ki so na vseh javnih krajih ločevali belce in črnce. Tudi na avtobusih so imeli belci in črncci ločene sedeže. Rosa Parks se je uprla ukazu voznika avtobusa, naj vstane s svojega sedeža, da bi se lahko usedel belec. Policija jo je zaradi tega aretirala. Po plačilu varščine, ki jo je zanjo plačal neki drug potnik, so prebivalci organizirali množične bojkote avtobusnih prevozov, ki so trajali dve leti. Ljudje so do svojih delovnih mest in šol pešočili ali se prevažali z organiziranimi zasebnimi prevozi. Vrhovno sodišče ZDA je razsodilo, da je rasno ločevanje v javnem prevozu nezakonito, in Alabama je morala to prakso opustiti. Z uporom Rose Parks se je v ZDA začelo gibanje za državljanske pravice črnškega prebivalstva.

Rosa Parks

- Prebivalci Slovenije lahko tudi ustanovijo organizacijo, ki deluje neodvisno od države. Take organizacije imenujemo **nevladne organizacije**, npr.: prostovoljna gasilska društva, kulturna društva, TOM – telefon za otroke in mladostnike, Rdeči križ, Karitas itd.

- Nekaterne nevladne organizacije, ki delujejo po vsem svetu in v Sloveniji, so na primer Amnesty International Slovenija, Greenpeace Slovenija itd.

AMNESTY INTERNATIONAL

ISKANJE

Prijava na novice **EMNEST** revija Akcija Kontakt **DONIRAJTE**

KAMPANJE | ŠOLA ČLOVEKOVIH PRAVIC | KAJ LAHKO NAREDITE | AKTUALNO | O NAS

KAMPANJE

V Amnesty raziskujemo in razkrivamo kršitve ter si prizadevamo za izboljšanje standardov človekovih pravic. Širimo osveščenost o pomenu človekovih pravic, o njih izobražujemo, mobiliziramo ljudi za podpisovanje apelov in peticij ter za sodelovanje na protestih. Naše akcije so globalne in/ali lokalne. Nekatera področja obravnavamo dolgotrajno, pri drugih se aktiviramo za krizne odzive.

Učinstvo... | D... | D... | D...

Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije je slovenska nevladna organizacija, ki s svojim programom Safe.si osvešča mlade uporabnike interneta ter mobilnih naprav, kako se lahko zaščitijo pred tveganji ter varno in odgovorno uporabljajo splet in druge nove tehnologije.

Bodi **KULTuren**
na internetu!

**NE RAZPOŠILJAJ SPOROČIL, SLIK, VIDEO POSNETKOV,
KI NEKOMU ŠKODIJO. TAKA SPOROČILA BRIŠEMO!**

---

*Razmere za življenje na našem planetu se **spreminjajo**. Zato se začinjamo zavedati **novih** človekovih pravic. Živimo, na primer, v vse bolj **onesnaženem** okolju. Postali smo pozorni na to, da imamo pravzaprav še eno pravico – pravico do **čistega okolja**.*

Čestitam, končal si s tokratnim delom.

Pripravili učiteljici: Martina Popič in Brigita Plemeniti

Kontakt: martina.popic@gmail.com, bigiplemeniti@gmail.com